

Skellefteå kommun
Rektorn vid Furuskolan
sofia.isaksson@skelleftea.se

Beslut för grundskola

efter tillsyn av Furuskolan
i Skellefteå kommun

Tillsyn av Furuskolan

Helhetsbedömning

Skolinspektionen genomför tillsyn i Skellefteå kommun under våren 2012. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen. Skolinspektionen besökte Furuskolan den 27 mars 2012. Vid tillsynen genomfördes en intervju med rektor och rundvandring i skolans lokaler.

Enligt skolans kvalitetsarbete nådde eleverna i årskurs 3 i hög utsträckning de nationella målen i alla ämnen år 2011. Skolans betygsresultat har också varit högre än både kommunens och rikets genomsnittliga resultat under det senaste året. Skolans genomsnittliga meritvärde har under en femårsperiod varierat mellan 189,0 och 217,9.

På skolan pågår ett arbete för att tydliggöra kunskapskraven. I detta arbete ingår att planera undervisningen utifrån långsiktiga förmågor, centralt innehåll och kunskapskrav.

I skolans dokumenterade kvalitetsarbete saknas både betygsresultat och resultat av de nationella ämnesproven. Det är Skolinspektionens bedömning att rektorn mer systematiskt behöver dokumentera, följa upp och utvärdera skolans resultat så att både väl fungerande insatser synliggörs men också så att förbättringsinsatser tydliggörs.

Av tillsynen framgår att Furuskolan bedriver ett aktivt värdegrundsarbete. Rektorn uppger att värdegrundsfrågor ingår i den dagliga verksamheten. Det har tidigare förekommit kränkningar och ett icke accepterat språkbruk på skolan. Åtgärder har satts in som gett ett positivt resultat. Rektorn uppger att värdegrundsarbetet på skolan alltjämt pågår. Rektorn uppger också att personalen har tillsammans med eleverna tagit fram de ordningsregler som finns för Furuskolan samt att de regelbundet följs upp och utvärderas.

Furuskolan har rutiner för att fånga upp elevers behov av särskilt stöd. I det arbetet sker en nära samverkan mellan lärare, specialpedagog och rektorn. Det saknas dock en dokumenterad uppföljning och utvärdering av arbetet med särskilt stöd på skolnivå för att kunna bedöma effekterna av skolans samlade stödinsatser.

Skolinspektionen pekar i denna tillsyn på ett antal områden som huvudman

måste åtgärda för att förbättra elevernas måluppfyllelse. Mot denna bakgrund fattar Skolinspektionen följande beslut.

Beslut

Föreläggande

De beskrivna bristerna som Skolinspektionen konstaterat vid tillsynen av Furu-skolan i Skellefteå kommun måste åtgärdas för att huvudmannen ska uppfylla författningarnas krav och eleverna därmed ska få den utbildning de har rätt till. En utförligare redogörelse av konstaterade brister finns nedan under rubriken Skäl för beslut.

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Skellefteå kommun att senast **den 28 september 2012** avhjälpa påtalade brister genom att vidta nedanstående åtgärder.

De vidtagna åtgärderna ska samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Trygghet och studiero

Furuskolans plan mot kränkande behandling motsvarar inte skollagens krav.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med trygghet och studiero.

I detta ingår att:

- Upprätta en plan mot kränkande behandling för varje skolenhet som anger vilka åtgärder som ska vidtas och hur de ska följas upp (6 kap.8 § skollagen).

Särskilt stöd

Åtgärdsprogrammen anger inte tydligt vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Skolan ger inte alltid studiehandledning på modersmålet till elever som har behov av det.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med särskilt stöd.

I detta ingår att:

- Studiehandledning på modersmålet ska ges till de elever som har behov av det (5 kap.4 § skolförordningen).
- Åtgärdsprogrammen ska ange vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas (3 kap. 9 § skollagen).

Bedömning och betygssättning

Eleven och elevens vårdnadshavare ges inte tillräcklig information om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med bedömning och betygssättning.

I detta ingår att:

- Skolans insatser ska på ett tydligt sätt framgå i de individuella planerna (10 kap. 13 § skollagen).

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Rektorn ser inte till att det fullt ut bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete vid skolan.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

I detta ingår att:

- På skolenhetsnivå sammanställa och utvärdera måluppfyllelsen i förskoleklassen.
- Rektor ska följa upp, sammanställa och analysera kunskapsresultaten på skolenhetsnivå (4 kap. 4 och 6 §§ skollagen, Lgr 11 punkt 2.8 Övergripande mål och riktlinjer, Rektorns ansvar).

Skäl för beslut

Föreläggande:

Bedömningsområde: Trygghet och studiero

Bedömning:

Furuskolans plan mot kränkande behandling motsvarar inte skollagens krav.

Motivering:

Motivering:

Enligt skollagen ska huvudmannen se till att det årligen för varje verksamhet upprättas en plan mot kränkande behandling med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Furuskolan har en plan mot kränkande behandling som innehåller exempel på förebyggande arbete samt en modell för åtgärder vid kränkningar. I planen återges också rutiner på arbetsgång vid en incident samt rutiner för uppföljning, utvärdering och revidering.

Av planen framgår dock inte vilka konkreta åtgärder som skolan avser vidta och som utgår från en aktuell kartläggning. Det framgår inte heller en utvärdering av fjolårets planerade åtgärder. Planen är inte heller daterad. Vidare saknar planen rutiner när en elev anser sig vara utsatt för kränkningar från en vuxen.

Skolinspektionen bedömer att rektorn måste säkerställa att skolans plan mot kränkande behandling motsvarar skollagens krav.

Författning:

6 kap. 8 § skollagen

Bedömningsområde: Särskilt stöd

Bedömning:

Åtgärdsprogrammen anger inte tydligt vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Skolan ger inte alltid studiehandledning på modersmålet till elever som har behov av det.

Motivering:**Åtgärdsprogram**

Enligt skollagen ska det av åtgärdsprogrammet framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Åtgärdsprogrammet ska beslutas av rektorn. Om en utredning visar att eleven inte behöver särskilt stöd ska rektorn istället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska upprättas.

Enligt rektorn på Furuskolan finns rutiner och kompetens att tidigt fånga upp elever som är i behov av särskilt stöd. I processen sker ett nära samarbete mellan rektor, specialpedagog, speciallärare och lärare. Rektorn fattar beslut om åtgärdsprogram ska upprättas eller inte. Programmen föregås av en kartläggning på individ- grupp- och skolnivå. Enligt rektorn sker en kontinuerlig uppföljning och utvärdering av stödåtgärderna.

I de åtgärdsprogram som Skolinspektionen tagit del av framgår inte tydligt vilka behov eleven har och hur stödåtgärderna utformats utifrån dessa behov. Elevens behov är generellt beskrivna som exempelvis att eleven behöver stöd i läs- och skrivutveckling. Vidare framgår inte av åtgärdsprogrammen hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Skolan redovisar endast ett datum för när utvärdering ska ske.

Studiehandledning på modersmålet

Furuskolan har en stor andel elever med annat modersmål än svenska. I intervju med rektorn framkommer det att alla elever inte får studiehandledning på sitt modersmål trots att behov finns. Detta gäller både för förberedelseklass och i andra klasser. Skolinspektionen bedömer att huvudmannen, för att svara upp mot skolförordningens krav, måste säkerställa att elever som är i behov av studiehandledning på sitt modersmål får det.

Författning:

3 kap. 9 § skollagen.

5 kap.4 § skolförordningen.

Bedömningsområde: Bedömning och betygssättning**Bedömning:**

Eleven och elevens vårdnadshavare ges inte tillräcklig information om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling.

Motivering:

Furuskolan använder ett digitalt stöd för individuella utvecklingsplaner med skriftliga omdömen. Vid utvecklingssamtalet ska läraren i en skriftlig individu-

ell utvecklingsplan ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven i de ämnen som eleven får undervisning i. Planen ska också sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen. Rektorn beslutar om utformningen av sådan skriftlig information som ges i utvecklingsplanen.

De utvecklingsplaner Skolinspektionen tagit del av innehåller både skriftliga omdömen och en framåtsyftande del. Skolans insatser för att eleven ska nå målen är dock inte alltid tydligt framskrivna. Skolans insatser är mer av generell karaktär exempelvis "ta fram material", "vara lyhörda för elevernas ideer". Detta speglar inte hur undervisningen ska stödja elevens utveckling och får även till följd att insatserna är svåra att utvärdera.

Författning:

10 kap. 13 § skollagen.

Bedömningsområde: Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen**Bedömning:**

Rektorn ser inte till att det fullt ut bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete vid skolan.

Motivering:

Enligt skollagen ska rektorn ansvara för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen. Rektorn ansvarar också för att kvalitetsarbetet dokumenteras. Kvalitetsarbetet ska genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Elevernas vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta i arbetet.

Skellefteå kommun har ett gemensamt system för sitt kvalitetsarbete med en tydlig struktur i olika steg av kommunens planering- och uppföljningsarbete. I intervju med rektor framkommer att rektorn har kunskap om vilka elever som riskerar att inte uppnå målen. Rektorn tar ansvar och arbetar aktivt och förebyggande mot kränkningar och följer upp regelbundet det förebyggande arbetet.

Av de dokument Skolinspektionen tagit del av samt i intervju med rektorn framkommer att skolenheten saknar dokumentation, och sammanställningar från elevernas resultat under den senaste femårsperioden.

I skolan kvalitetsredovisning för läsåren 2010–2011 redovisas endast resultaten i de nationella ämnesproven för årskurs 3, samt en sammanställning av måluppfyllelsen i alla ämnen i årskurs 5.

Det saknas en sammanställning och utvärdering av måluppfyllelsen i årskurs 3 i svenska, svenska som andraspråk och matematik. Vidare saknas en sammanställning och utvärdering av måluppfyllelsen i årskurs 9.

När det gäller uppföljning och utvärdering framgår av dokumentation och i intervju med rektorn att Furuskolan saknar en sammanställning och analys av verksamhetens måluppfyllelse i förskoleklass.

Skolinspektionen vill framhålla vikten av att lärarnas bedömning av om eleverna nått kunskapskraven sammanställs på skolnivå. Genom att sammanställa resultaten på skolnivå kan rektorn följa och utvärdera resultaten över tid samt se skillnader mellan exempelvis klasser, ämnen och kön. Analysen av kunskapsresultaten och förslag på åtgärder i syfte att öka måluppfyllelsen är begränsad. Enligt rektorn är analysarbetet i det systematiska kvalitetsarbetet ett utvecklingsområde.

Författning:

4 kap. 4 § första stycket skollagen.

Bakgrund

Måluppfyllelse

Furuskolan redovisar resultaten av de nationella proven i årskurs 3 för året 2011. Resultaten visar att andelen elever som nådde kravnivåerna i ämnena svenska, svenska som andra språk och matematik på de nationella proven varierade mellan 82 och 100 procent.

För år 2011 redovisar skolan elevernas måluppfyllelse i årskurs 5 i alla ämnen. Dessa resultat visar att alla elever når målen i år 5 förutom i engelska, matematik och svenska. Skolan redovisar också resultaten för nationella proven, årskurs 5, för läsåren 2009–2010. År 2011 genomförde inte skolan de nationella proven och redovisar således inga resultat. Kunskapsresultaten har därför inte kunnat bedömas i sin helhet.

För grundskolans årskurs 9 redovisar den officiella statistiken för år 2011 att andelen elever som har nått målen i alla ämnen ligger högre jämfört med rikets nivå (95,8 respektive 77,3 procent). Detta resultat har under den senaste femårsperioden varierat mellan 79,2 och 95,8. Det genomsnittliga meritvärdet har under de senaste fem åren legat mellan 189,0 och 217,9. År 2011 var meritvärdet 217,9 jämfört med rikets 210,6.

När det gäller andelen behöriga till gymnasieskolan ligger skolan på 100 procent till samtliga program. I de nationella proven för årskurs 9 år 2011 varierar resultaten mellan 96 och 100 procent.

Värdegrund

I intervju med rektorn samt av dokumentstudier framgår att Furuskolan aktivt och medvetet arbetar för att förhindra och förebygga kränkningar. Det har tidigare förekommit kränkningar och ett icke accepterat språkbruk mellan elever. Enligt rektor har olika åtgärder satts in i form av enskilda samtal, pedagogiskt stödteam, polis, kommunens fältassistenter med mera. Skolan har även en gemensam värdegrundsdag vid uppstarten av varje läsår. Ett syfte med den dagen är att eleverna ska få en samsyn när det gäller värdegrund. Alla dessa insatser och åtgärder har gett ett positivt resultat och kommer att fortsätta alljämt under våren. Ordningsregler finns utarbetade under medverkan av elever. Rektorn uppges via samtal regelbundet följa upp hur det går i det förebyggande arbetet.

En annan åtgärd som påbörjats under våren 2012 är verksamhetsutbyte, vilket betyder att arbetslagen besöker varandras verksamheter.

Beskrivning av Furuskolan

Furuskolan är belägen cirka sex mil norr om Skellefteå. Skolenheten omfattar förskoleklass och årskurserna 1–9 samt fritidshem. Eleverna är organiserade i åldershomogena klasser förutom i förskoleklass och årskurs 1 samt i årskurserna 4–5. På skolan går 183 elever. Skolan leds av en rektor. På skolan finns speciallärare, specialpedagog, kurator, skolsköterska samt en studie- och yrkesvälsledare. Vid behov finns även skolläkare, psykolog, talpedagog eller andra specialister att tillgå.

På skolan går idag 64 nyanlända elever, vilket utgör 35 procent av det totala elevunderlaget.

Bedömning av fritidshemmets verksamhet redovisas i ett separat kommunövergripande beslut.

I ärendets slutliga handläggning har deltagit Jurist Jonas Hedström och undervisningsråd Anna-Carin Nilsson.

På Skolinspektionens vägnar

Joakim Blomberg
Enhetschef

Karin Nilsson
Utredare

Bilagor:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla kommuner för att granska skolväsendet. Tillsyn genomförs samtidigt i de fristående skolor som finns i kommunen.

Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen och bedömer om huvudmännen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Förutom att Skolinspektionen bedömer måluppfyllelsen inriktas tillsynen mot tre huvudområden: **Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt.**

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. För offentliga huvudmän sammanställs iakttagelser och bedömningar, som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen, i ett beslut (kommunbeslut). Kommunens förskoleverksamhet och verksamheten vid fritidshemmen redovisas i var sitt sammanfattande beslut. Fritidshem vid fristående skolor inspekteras i anslutning till tillsynen av den fristående grundskolan. Skolinspektionen ger alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

Skolinspektionens granskning avser emellertid inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolväsendet utan i vilken utsträckning huvudmannen, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i besluten grundas på de dokument som huvudman och skolor lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. Även annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Skolinspektionen använder olika tillsynsmetoder vilket innebär att besöken vid skolor och verksamheter kan variera avseende såväl omfattningen som av vilka grupper som intervjuas. Vid kommunala förskolor och fritidshem grundar sig inspektionen i huvudsak på intervjuer med personal, föräldrar och ledning.

För den offentliga verksamheten kompletteras alla beslut med en muntlig återrapportering av inspektörerna till företrädare för huvudmannen.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor eller förskolechef ett ansvar för att åtgärder vidtas. Med

anledning av tillsynen ska huvudmannen till Skolinspektionen redovisa vilka åtgärder som har vidtagits i verksamheterna inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).